

Служба „Преса и
информация“

Съд на Европейския съюз
ПРЕССЪОБЩЕНИЕ № 02/18

Люксембург, 11 януари 2018 г.

Заклучение на генералния адвокат по дело C-673/16
Relu Adrian Coman и др./Inspectoratul General pentru Imigrări и др.

Според генералния адвокат Wathelet, с оглед на свободата на пребиваване на гражданите на Съюза и на членовете на техните семейства понятието „съпруг/съпруга“ обхваща съпрузите от един и същ пол

Въпреки че държавите членки са свободни да разрешават или не брака между лица от един и същ пол, те не могат да възпрепятстват свободата на пребиваване на гражданин на Съюза, като отказват да предоставят на неговия съпруг от същия пол, който е гражданин на трета държава, право на постоянно пребиваване на своята територия

Румънският гражданин г-н Coman и американският гражданин г-н Hamilton живеят съвместно в Съединените щати в продължение на четири години, след което през 2010 г. сключват брак в Брюксел. През декември 2012 г. г-н Coman и неговият съпруг правят искане пред румънските власти да им издадат необходимите документи, които да позволят на г-н Coman, да работи и пребивава постоянно в Румъния заедно със съпруга си. Искането се основава на Директивата за упражняването на свободата на движение¹, позволяваща на съпруга на гражданин на Съюза, който е упражнил тази свобода, да се присъедини към съпруга си в държавата членка, в която последният пребивава.

Румънските власти обаче отказват да предоставят на г-н Hamilton това право на пребиваване по-специално с мотива, че той не може да бъде квалифициран в Румъния като „съпруг“ на гражданин на Съюза, тъй като тази държава членка не признава еднополовите бракове.

Тогава г-н Coman и г-н Hamilton подават жалба пред румънските юрисдикции, за да оспорят решението на румънските власти. Сезиран с възражение за противоконституционност, повдигнато в рамките на този спор, Curtea Constituțională (Конституционен съд, Румъния) отправя до Съда въпроса дали на г-н Hamilton, в качеството му на съпруг на гражданин на Съюза, който е упражнил своята свобода на движение, трябва да се предостави право на постоянно пребиваване в Румъния.

В представеното си днес заключение Melchior Wathelet уточнява преди всичко, че **юридическият проблем в основата на спора не е свързан със законодателството относно брака между лица от един и същ пол, а със свободното движение на гражданите на Съюза.** Макар обаче държавите членки да разполагат със свободата да предвидят или да не предвидят брак между лица от един и същи пол в своя правен ред, те трябва да изпълняват задълженията си във връзка със свободата на движение на гражданите на Съюза.

По-нататък генералният адвокат констатира, че директивата не съдържа никакво препращане към правото на държавите членки с оглед на определянето на качеството „съпруг“, така че **това понятие следва да получи самостоятелно и еднакво тълкуване**

¹ Директива 2004/38/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 29 април 2004 година относно правото на граждани на Съюза и на членове на техните семейства да се движат и да пребивават свободно на територията на държавите членки, за изменение на Регламент (ЕИО) № 1612/68 и отменяща Директиви 64/221/ЕИО, 68/360/ЕИО, 72/194/ЕИО, 73/148/ЕИО, 75/34/ЕИО, 75/35/ЕИО, 90/364/ЕИО, 90/365/ЕИО и 93/96/ЕИО (ОВ L 158, 2004 г., стр. 77; Специално издание на български език, 2007 г., глава 5, том 7, стр. 56).

навсякъде в Съюза. В това отношение генералният адвокат подчертава, че понятието „съпруг/съпруга“ по смисъла на директивата обхваща връзката, основана на брак, **като същевременно то е неутрално от гледна точка на пола на съответните лица и е независимо от мястото на сключване на брака.** В този контекст генералният адвокат счита, че с оглед на общото развитие на обществото в държавите — членки на Съюза през последното десетилетие що се отнася до разрешаването на брака между лица от един и същ пол², практиката на Съда³, според която „понятието „брак“ съгласно общоприетото в държавите членки определение се отнася до съюз между две лица от различен пол“, вече на може да бъде поддържана.

Генералният адвокат отбелязва и че понятието „съпруг/съпруга“ по необходимост се свързва със семейния живот, който е защитен идентично в Хартата на основните права на Европейския съюз и в Европейската конвенция за правата на човека (ЕКПЧ)⁴. В това отношение генералният адвокат припомня, че Европейският съд за правата на човека (ЕСПЧ) е признал, че еднополовите двойки, от една страна, могат да водят „семеен живот“⁵, и, от друга страна, трябва да им се предостави възможност да получат юридическо признаване и правна защита⁶. Освен това ЕСПЧ е приел и че що се отнася до събирането на семейството **целта, състояща се в защита на традиционното семейство, не може да обоснове провеждането на дискриминация, основана на сексуалната ориентация**⁷.

При тези обстоятелства генералният адвокат счита, че понятието „съпруг/съпруга“ по смисъла на директивата обхваща и съпрузите от един и същ пол. Следователно **такова лице също може да пребивава постоянно на територията на държавата членка, в която неговият съпруг се е установил в качеството си на гражданин на Съюза, след като е упражнил своята свобода на движение.** Този извод важи⁸ и за държавата по произход на посочения гражданин, когато се завърне в нея, след като е пребивавал постоянно в друга държава членка, в която е развил или укрепил семеен живот, какъвто е случаят с г-н Coman г-н Hamilton.

ЗАБЕЛЕЖКА: Заключение на генералния адвокат не обвързва Съда. Задачата на генералните адвокати е да предложат на Съда, при пълна независимост, правно разрешение на делото, което им е поверено. Съдиите от Съда пристъпват към разисквания по делото. Съдебното решение ще бъде постановено на по-късна дата.

ЗАБЕЛЕЖКА: Преюдициалното запитване позволява на юрисдикциите на държавите членки, в рамките на спор, с който са сезирани, да се обърнат към Съда с въпрос относно тълкуването на правото на Съюза или валидността на акт на Съюза. Съдът не решава националния спор. Националната юрисдикция трябва да се произнесе по делото в съответствие с решението на Съда. Това решение обвързва по същия начин останалите национални юрисдикции, когато са сезирани с подобен въпрос.

Неофициален документ, предназначен за медиите, който не обвързва Съда.

[Пълният текст](#) на заключението е публикуван на уебсайта CURIA в деня на представянето.

За допълнителна информация се свържете с Нанчо Нанчев ☎ (+352) 4303 4293

Кадри от прочитането на заключението са достъпни на „[Europe by Satellite](#)“ ☎ (+32) 2 2964106

² Понастоящем бракът между лица от един и същ пол е разрешен в 13 държави — членки на Съюза. В съответствие с решението на австрийския Конституционен съд от 4 декември 2017 г. (G 258-259/2017-9), този брак ще бъде разрешен и в Австрия не по-късно от 1 януари 2019 г.

³ Вж. решение на Съда от 31 май 2001 г., D и Швеция/Съвет ([C-122/99 P](#) и [C-125/99 P](#)).

⁴ Европейска конвенция за защита на правата на човека и основните свободи, подписана в Рим на 4 ноември 1950 г.

⁵ Вж. решение на ЕСПЧ от 24 юни 2010 г., Schalk и Kopf c/у Австрия, т. 94.

⁶ Вж. решение на ЕСПЧ от 21 юли 2015 г., Oliari и др. c/у Италия, т. 185.

⁷ Вж. решение на ЕСПЧ от 30 юни 2016 г., Taddeucci и McCall c/у Италия, т. 93.

⁸ На основание член 21, параграф 1 ДФЕС.